

Modernizare serviciilor publice locale în Republica Moldova

Opțiunile de plată ale Serviciului de Management al Deșeurilor Solide(MDS)

Proiect co-finanțat de

În cooperare cu

Model de sprijin

Abordare
comprehensivă

... pentru durabilitate
sporită

Noțiuni generale

SERVICIUL PUBLIC:

- Termenul de serviciu public definește acea activitate utilă destinată satisfacerii unei nevoi sociale;
- Este o activitate de utilitate socială și pentru public;
- Se află în raport juridic permanent și sub controlul autorității administrative (APL) care l-a înființat și organizat;
- Obiectivul major al serviciului public este în interesul comunității și nu obținerea profitului;
- Furnizorul unui serviciu public poate fi public sau privat;
- Statutul furnizorului de servicii publice depinde de forma de proprietate.

Noțiuni generale: (LEGE Nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, Art. 2)

- servicii publice de gospodărie comunală - servicii scoase din subordinea autorităților publice centrale și constituite ca structuri autonome gestionare, atribuindu-li-se patrimoniu propriu în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
- servicii publice de gospodărie comunală furnizate/prestate - ansamblu de activități și acțiuni de interes public, desfășurate sub autoritatea administrației publice locale la realizarea lucrărilor necesare în gospodăria comunală;
- salubritatea, înverzirea localităților - totalitatea activităților și lucrărilor de colectare, transportare, sortare, prelucrare, tratare, valorificare, neutralizare (incinerare) și depozitare a deșeurilor menajere, precum și măturatul, spălatul și stropitul străzilor, înverzirea lor, lucrărilor de dezinfecție, deratizare și ecarisaj;

Cadrul legislativ

- **LEGE Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală**

Art. 14 Competențele de bază ale consiliilor locale:

- h) decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comună, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;
- i) decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale;

- **LEGE Nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile**

Art.11 Atribuțiile autorităților administrației publice locale

- a) crearea unui sistem eficient de gestiune integrată a deșeurilor municipale prin: colectare, asigurare etapizată a condițiilor pentru colectare separată, transportare, valorificare și eliminare finală a deșeurilor;
- e) depozitarea deșeurilor municipale doar în locurile special amenajate în corespundere cu documentația de urbanism;
- f) stabilirea modului de gestionare a deșeurilor municipale;

Cadrul legislativ

LEGE Nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală

Art. 15. - (1) În exercitarea atribuțiilor, autoritățile administrației publice locale au față de utilizatori următoarele obligații:

a) gestiunea directă sau delegarea gestiunii prin parteneriat public-privat a serviciilor publice de gospodărie comunală, pe criterii de competitivitate și eficiență managerială;

d) asigurarea continuității serviciilor publice de gospodărie comunală;

Art. 18. - (1) În cadrul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale își asumă toate sarcinile și responsabilitățile privind organizarea, conducerea, administrarea și gestionarea serviciilor publice de gospodărie comunală.

Cadrul legislativ

- **Hotărîrea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013 cu privire la aprobarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027**

Secțiunea 2. Cadrul instituțional

Rolul principal în administrarea deșeurilor la nivel local revine autorităților administrației publice locale, iar rezultatele privind colectarea și eliminarea deșeurilor depind în mare măsură de capacitatea acestora de a organiza acest lucru, de modalitatea de implicare a agenților economici și a societății civile în acumularea resurselor financiare.

Acțiunea 7 din Planul de acțiuni: Elaborarea normativelor privind stabilirea taxelor de colectare și eliminare a deșeurilor, aprobate prin Hotărîre de Guvern.

(Responsabili: Ministerul Mediului, Ministerul Economiei, autoritățile publice locale)

Opțiunile de plată a Serviciului de Management al Deșeurilor Solide(MDS)

În Republica Moldova se aplică 2 modalități de achitare a Serviciului de Management al Deșeurilor Solide:

- Prin intermediul **taxei locale** pentru salubritate și pentru amenajarea teritoriului;
- Prin intermediul **tarifului** pentru prestarea serviciului de MDS.

Noțiuni generale privind TAXA:

- Taxa este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu este impozit. (Codul fiscal*, Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, Art. 6, al.2)
- **Taxă locală** – plată obligatorie efectuată la bugetul unității administrativ-teritoriale. (*Codul fiscal*, Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, Titlul VIII, Art. 288, al.1*)
- **Tarif** - Preț (stabilit oficial) pentru prestările de servicii;
- Impozitul este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată. (*Codul fiscal*, Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, Titlul VIII, Art. 6, al.1*)

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

- **LEGE Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală**

Art.14. Competențele de bază ale consiliilor locale

a) decide punerea în aplicare și modificarea, în limitele competenței sale, a impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, precum și acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar;

- **LEGE Nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală**

Art.9. - (2) Finanțarea cheltuielilor curente de capital ale sistemelor publice locale de gospodărie comunală se asigură din bugetele de venituri și cheltuieli ale operatorilor, care se formează prin încasarea de la utilizatori a sumelor reprezentând contravaloarea serviciilor furnizate/prestate și prin instituirea unor taxe speciale potrivit legii, și suplimentar, din bugetele locale sau, după caz, din alocațiile acordate de Guvern.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

- **LEGE Codul fiscal* nr. 1163-XIII din 24.04.1997**

Art. 6. Impozite și taxe și tipurile lor

(2) Taxa este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu este impozit.

(4) În Republica Moldova se percep impozite și taxe de stat și locale.

(5) Sistemul impozitelor și taxelor de stat include:

c) taxa pentru amenajarea teritoriului;

r) taxa pentru salubritate;

(10) Impozitele și taxele percepute în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta reprezintă surse de venituri ale bugetului de stat și ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Cadrul legislativ

Art. 7. Stabilirea, modificarea și anularea impozitelor și taxelor de stat și locale: (4) Deciziile autorităților administrației publice – ale municipiilor, orașelor, satelor (comunelor), precum și ale altor unități administrativ-teritoriale instituite în condițiile legislației, – cu privire la punerea în aplicare, la modificarea, în limitele competenței lor, a cotelor, a modului și termenelor de achitare și la aplicarea facilităților se adoptă pe parcursul anului fiscal concomitent cu modificările corespunzătoare ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Art. 147. Colaborarea organului fiscal cu autoritățile publice

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale deleagă persoane cu funcție de răspundere pentru a acorda asistență organului fiscal în îndeplinirea atribuțiilor ei. Decizia privind delegarea persoanei cu funcție de răspundere se adoptă în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de către organul fiscal, cu excepția cazurilor de urgență.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

(4) Organul fiscal colaborează cu alte autorități publice, în limita atribuțiilor prevăzute de legislația fiscală, și elaborează indicații metodice în domeniul administrării impozitelor și taxelor locale, conform legislației în vigoare.

Art. 156. Atribuțiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) În cadrul primăriilor funcționează serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale cu atribuții de administrare a impozitelor și taxelor.

(2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate stabilit la alin.(1), atribuțiile prevăzute la art.133 alin.(2) lit.a), b) și d),

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

Art. 157. Drepturile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale:

(1) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este investit, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art.156 alin.(1), cu dreptul de a efectua controale asupra modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală, de a cere explicațiile și informațiile de rigoare asupra problemei identificate în timpul controlului, de a aplica majorări de întârziere (penalități), de a încasa în numerar impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități) și/sau amenzi, cu drepturile prevăzute la art.134 alin.(1) lit.b), c), d), e) și t), precum și cu alte drepturi prevăzute expres de legislația fiscală.

Art. 158. Obligațiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale: Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este obligat, corespunzător domeniului de stabilit la art.156 alin.(1)

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

- a) să execute prevederile art.136 lit.a), b), c), d), e), i), j), l), precum și la lit.h) referitor la obligațiile fiscale a căror evidență este ținută de el;
- d) să remită contribuabililor, conform legislației fiscale, avizele de plată a obligațiilor fiscale, precum și deciziile emise;

Art. 159. Actele serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Decizia ce ține de exercitarea atribuțiilor serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale este emisă prin dispoziția primarului (pretorului). Prin derogare de la prevederile prezentului titlu, dispozițiile primarului (pretorului) și acțiunile perceptorului pot fi contestate în modul stabilit de lege.

(2) În cazul atribuțiilor exercitate în comun cu organul fiscal, decizia este emisă de conducerea organului fiscal după ce s-a coordonat cu primarul (pretorul). Dacă primarul (pretorul) refuză să semneze decizia, aceasta capătă putere juridică din momentul semnării de către conducerea organului fiscal, care face înscrierea despre refuzul primarului (pretorului).

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

Art. 160. Organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale:

(1) Organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale sînt reglementate printr-un regulament, aprobat de consiliul local. Regulamentul este elaborat în baza unui regulament-tip, aprobat de Guvern.

(2) Perceptorul este încadrat în serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale cu avizul organului fiscal. Acesta este obligat să asigure instruirea perceptorului și să-i acorde ajutor în exercitarea atribuțiilor.

(3) În sate (comune), funcțiile perceptorului pot fi exercitate, ca excepție, de secretarul primăriei sau de un alt funcționar al ei care nu este învestit cu dreptul de a semna documente de casă.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

Art.193. Condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale

Art.194. Modalitățile de executare silită a obligației fiscale

Art.195. Organele abilitate cu executarea silită a obligației fiscale

(2) Executarea silită a obligației fiscale calculate de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale se efectuează în comun cu organul fiscal, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Art. 233. Condiții generale de tragere la răspundere pentru încălcare fiscală

(3) Tragerea la răspundere pentru încălcări fiscale conform prezentului titlu sau la o altă răspundere juridică pentru încălcarea legislației fiscale nu exonerează persoana sancționată de obligația plății impozitului, taxei și/sau majorării de întârziere (penalității), stabilite de legislație.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

TITLUL VII TAXELE LOCALE

Art. 289. Relațiile reglementate de prezentul titlu

(1) Prezentul titlu determină procedura și principiile stabilirii, modificării și anulării taxelor locale, modul lor de plată, criteriile de acordare a înlesnirilor fiscale.

(2) Sistemul taxelor locale reglementate de prezentul titlu include:(14 taxe)

a) taxa pentru amenajarea teritoriului;

p) taxa pentru salubritate;

(3) Taxele locale enumerate la alin.(2) se aplică de către autoritățile administrației publice locale.

Art. 290. Subiecții impunerii

Subiecți ai impunerii sînt pentru:

a) taxa pentru amenajarea teritoriului – persoanele juridice sau fizice, înregistrate în calitate de întreprinzător, care dispun de bază impozabilă;

Cadrul legislativ

TITLUL VII TAXELE LOCALE

p) taxa pentru salubritate – persoanele fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu;

Art. 292. Cotele și termenele de plată a taxelor locale

(2) Cota taxelor locale se stabilește de către **autoritatea administrației publice locale în funcție de caracteristicile obiectelor impunerii.**

Articolul 293. Modul de calculare

(2) Calculul taxelor stipulate la art.291 lit.a) (amenajarea teritoriului) – în partea ce ține de gospodăriile țărănești (de fermier), la lit.k), n) și p)(taxa pentru salubritate) se efectuează de către organele împuternicite de **autoritatea administrației publice locale.**

Art. 294. Plata taxelor locale

(1) Subiecții impunerii plătesc taxele locale la contul trezorerial de venituri al bugetului unității administrativ-teritoriale

Art. 295. Scutirea de taxe , prevede categoriile de impozitabili si de ce taxe locale sunt scutiți.

Cadrul legislativ

TITLUL VII TAXELE LOCALE

Articolul 296. Scutirea de taxe locale și înlesnirile acordate de autoritatea administrației publice locale

Art. 297. Atribuțiile autorității administrației publice locale

(1) Autoritatea deliberativă a administrației publice locale poate aplica toate sau numai o parte din taxele locale, în funcție de posibilitățile și necesitățile unității administrativ-teritoriale.

(2) Autoritatea deliberativă a administrației publice locale nu are dreptul să aplice alte taxe locale decât cele prevăzute de prezentul titlu.

(3). Taxele locale se aplică, se modifică ori se anulează de către autoritatea administrației publice locale concomitent cu adoptarea sau modificarea bugetului unității administrativ-teritoriale

(4) Autoritatea executivă a administrației publice locale monitorizează deciziile consiliului local privind aplicarea taxelor locale pe teritoriul administrat, le prezintă organelor fiscale în termen de 10 zile din data adoptării acestora și le aduce la cunoștință contribuabililor.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

TITLUL VII TAXELE LOCALE

7) Pentru taxele locale specificate la art.289 alin.(2) lit.a) – în partea ce ține de gospodăriile țărănești (de fermier), la lit.k), n) și p) (taxa pentru salubritate), mecanismul de administrare a acestora se stabilește de către autoritatea administrației publice locale.

Art. 298. Responsabilitatea

(1) Responsabilitatea pentru virarea în termen la bugetele unităților administrativ-teritoriale a taxelor locale, cu excepția celor stipulate la art.289 lit.a) (amenajarea teritoriului) – în partea ce ține de gospodăriile țărănești (de fermier), la lit.k), n) și p) (taxa pentru salubritate), și pentru prezentarea dărilor de seamă fiscale revine contribuabililor.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

TITLUL VII TAXELE LOCALE

- (2) Responsabilitatea pentru virarea în termen la bugetele unităților administrativ-teritoriale a taxelor locale stipulate la art.289 lit.a) (amenajarea teritoriului) – în partea ce ține de gospodăriile țărănești (de fermier), la lit.k), n) și p) (taxa pentru salubritate), precum și pentru prezentarea dărilor de seamă respective către organele fiscale teritoriale, revine organelor împuternicite de autoritățile administrației publice locale.
- (3) Inspectoratele fiscale de stat teritoriale exercită controlul asupra modului în care autoritățile administrației publice locale execută prezentul titlu.
- (4) Taxele netransferate în termen sînt percepute conform legislației.

Taxe locale, termenele lor de plată și de prezentare a dărilor de seamă fiscale

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Unitatea de măsură a cotei	Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii și organele împuternicite
1	2	3	4
a) Taxă pentru amenajarea teritoriului	Numărul mediu scriptic trimestrial al salariaților și/sau fondatorii întreprinderilor în cazul în care aceștia activează în întreprinderile fondate, însă nu sînt incluși în efectivul trimestrial de salariați	Lei anual pentru fiecare salariat și/sau fondator al întreprinderii, în cazul în care acesta activează în întreprinderea fondată, însă nu este inclus în efectivul trimestrial de salariați	Trimestrial, pînă la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar
p) Taxă pentru salubritate	<u>Numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, în funcție de apartament și bloc sau casă la sol</u>	<u>Lei lunar pentru fiecare domiciliat înscris la adresa respectivă</u>	<u>Conform condițiilor stabilite de autoritatea administrației publice locale</u>

Notă: În lipsa obiectului impunerii în perioada gestionară, nu se prezintă dare de seamă fiscală.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

- **H o t ă r î r e a de Guvern privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei nr. 998 din 20.08.2003**
 - Vine în scopul executării prevederilor art.158 și 160 din Titlul V al Codului fiscal și ținînd cont de faptul că autoritățile administrației publice locale (primăriile), prin intermediul serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul acestora, sînt obligate să țină evidența contribuabililor și a obligațiilor fiscale calculate de respectivele servicii;
 - Include REGULAMENTUL-TIP privind serviciul de colectare impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei;

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

- Regulamentul-tip este elaborat în temeiul prevederilor art.160 al Titlului V, Titlului VI și Titlului VII ale Codului fiscal, Legii nr.1056-XIV din 16 iunie 2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI al Codului fiscal, Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul respectiv, Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și Legii nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale.
- Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei (în continuare - SCITL) este un organ cu atribuții de administrare fiscală. Funcțiile SCITL sînt exercitate prin intermediul percepților fiscali.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a taxei locale:

REGULAMENTUL-TIP privind serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale (SCITL) din cadrul primăriei include:

- Organizarea și funcționarea SCITL
- Atribuțiile SCITL
- Drepturile SCITL
- Obligațiile SCITL
- Instrucțiunea privind modul de calculare, evidență și achitare a impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectarea impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei cu 6 Anexe.

Tarif

- Aplicarea tarifului ca opțiune de plata a Serviciului de Management al Deșeurilor Solide (MDS), subînțelege prestarea serviciului dat în baza de Contract.
- Contractul se încheie între Prestatorul de Servicii regional sau local și beneficiarii de serviciu.
- Beneficiarii serviciului de MDS pot fi:
 - ✓ Persoanele fizice:
 - a) Locuitorii comunității;
 - b) Persoanele care au forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, inclusiv întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească(de fermier);
 - ✓ Agenții economici;
 - ✓ Instituțiile publice;
 - ✓ ONG.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a tarifelor pentru serviciilor publice locale de MDS:

- **LEGE Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală**

Art 14. Competențele de bază ale consiliilor locale

q) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică și de alimentare cu apă tehnologică, inclusiv aprobă regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul.

Art. 43. Competențele consiliului raional

i) decide, în condițiile legii și în limitele competenței sale, organizarea serviciilor publice de interes raional și/sau regional și aprobă tarifele la serviciile cu plată prestate de acestea;

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a tarifelor pentru serviciilor publice locale:

- **LEGE Nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală**

Art.15. - (2) Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi:

- c) să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator;
- d) să sancționeze operatorul, în cazul în care acesta nu operează la parametrii de eficiență la care s-a obligat, prin:

- refuzul de a aproba tarifele propuse de operator;

Art.19. - (3) În conformitate cu competențele și obligațiile ce le revin potrivit legii, autoritățile administrației publice locale își exercită atribuțiile privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor publice de gospodărie comunală, precum și dreptul de a controla și de a supraveghea:

- e) modul de formare și de stabilire a tarifelor la serviciile furnizate/prestate de serviciile publice de gospodărie comunală în cadrul parteneriatului public-privat.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a tarifelor pentru serviciilor publice locale:

- Hotărîrea Guvernului Nr. 191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă

Art.7. Elaborarea, aprobarea și reglementarea tarifelor se efectuează în modul următor:

a) tarifele pentru închirierea sau arendarea apartamentelor, încăperilor locuibile din cămine ori încăperilor nelocuibile din blocul locativ, apa potabilă și apa caldă menajeră, evacuarea apelor uzate, deservirea tehnică și reparația echipamentelor tehnice din interiorul blocului, deservirea tehnică și reparația blocului locativ de stat sau municipal și utilajului, **transportul deșeurilor menajere solide și lichide**, deservirea tehnică a ascensoarelor și a sistemului de recepție colectivă a semnalului de televiziune - de către organele administrației publice locale.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a tarifelor pentru serviciilor publice locale:

Art.15. Plata pentru transportul deșeurilor menajere solide și lichide

Plata pentru transportul deșeurilor menajere solide se calculează pentru o persoană și se percepe în baza normelor și tarifelor stabilite, conform conturilor (chitanțelor), prezentate de prestatorul de servicii, și contractelor încheiate în mod obligatoriu cu toți consumatorii, inclusiv cu proprietarii caselor individuale, cu proprietarii și locatarii încăperilor cu altă destinație decât cea de locuințe, anexate sau înglobate în/la blocurile locative, precum și a întreprinderilor amplasate pe teritoriul aflat în folosința gestionarului blocului locativ.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- COD Nr. 1107 din 06.06.2002, CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

Art. 8. Temeiurile apariției drepturilor și obligațiilor civile

2) Drepturile și obligațiile civile apar:

- a) din contracte și din alte acte juridice;
- b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile;

Art. 9. Exercițarea drepturilor și executarea obligațiilor

(1) Persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Art. 666. Dispoziții generale cu privire la contract

(1) Contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- COD Nr. 1107 din 06.06.2002, CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

(2) Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

(3) Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

Art. 668. Forța obligatorie a contractului

(1) Contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Art. 669. Obligația de a contracta

(1) Dacă deține o poziție dominantă pe piață, una din părțile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu. Ea nu poate să impună fără motive temeinice celeilalte părți condiții contractuale disproporționate.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

(2) Față de persoanele care obțin sau folosesc bunuri sau servicii în scopuri necomerciale, ca și față de cele care caută să-și satisfacă o necesitate existențială, nu se poate refuza fără motive temeinice încheierea unui contract dacă cealaltă parte acționează în vederea exercitării profesiei sau desfășoară activitate de întreprinzător.

Art. 970. Contractul de prestări servicii

(1) Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită.

(2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

Art. 971. Termenul de plată

(1) Plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor.

(2) Dacă plata pentru servicii se calculează pe anumite perioade, sumele vor fi acordate după încheierea fiecărei perioade în parte.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

Art. 973. Asigurarea condițiilor de prestare a serviciilor

(1) Beneficiarul, în cazul în care este răspunzător, trebuie să amenajeze și să întrețină astfel spațiile, echipamentele sau aparatele pe care trebuie să le procure pentru prestarea serviciilor și să reglementeze astfel prestarea serviciilor care trebuie efectuate sub conducerea și în conformitate cu dispozițiile sale, încât prestatorul să fie protejat contra riscurilor pentru viață și sănătate în măsura în care natura serviciului prestat o permite.

Art. 977. Prelungirea tacită a contractului de prestări servicii

Dacă relațiile dintre părți vor continua, cu știința celeilalte părți, și după încetarea termenului, contractul de prestări servicii se consideră prelungit pe termen nelimitat în măsura în care cealaltă parte nu respinge imediat această prelungire.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- COD Nr. 1107 din 06.06.2002, CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

Art. 1610. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale contractului

- (1) Contractul este guvernat de legea aleasă prin consens de părți.
- (2) Părțile contractului pot stabili legea aplicabilă atît întregului contract, cît și unor anumite părți ale lui.
- (3) Determinarea legii aplicabile trebuie să fie expresă sau să rezulte din conținutul contractului ori din alte împrejurări.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- LEGE Nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală:

Art.25. - (1) Persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sînt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și utilizator.

(2) Dacă suma datorată, inclusiv penalitățile, nu a fost achitată în termenul stabilit în contract, operatorul poate suspenda executarea contractului cu un preaviz de 5 zile lucrătoare.

(3) Reluarea furnizării/prestării serviciilor publice de gospodărie comunală se va face în termen de 3 zile lucrătoare de la data efectuării plății, iar cheltuielile aferente suspendării, respectiv reluării furnizării/prestării serviciului, vor fi suportate de utilizator.

Cadrul legislativ

Acte de reglementare a relațiilor contractuale:

- LEGE Nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală:

(4) Dacă după suspendarea contractului (sau după debranșare) utilizatorul nu achită suma datorată, operatorul este în drept să acționeze utilizatorul în judecată.

(5) Agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu utilizatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)-(4).

Calcularea taxelor locale pentru salubritate și tarifelor pentru serviciul public de MDS

Indiferent de opțiunea aleasă ca formă de achitare pentru serviciul de MDS, la stabilirea taxelor locale pentru salubritate și a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se vor lua în vedere următoarele criterii:

- a) **cheltuielile pentru combustibilul** utilizat se stabilesc în funcție de tipul mașinii folosite, de consumul de combustibil, de cantitatea de deșeuri colectată, transportată și depozitată și de distanța de transport;
- b) **cheltuielile cu combustibilul pentru fiecare încărcare – descărcare** a deșeurilor menajere solide s-au stabilit în funcție de norma de consum a mijloacelor de transport folosite, înmulțit cu numărul de rute (încărcări - descărcări) efectuate și cu prețul de achiziție al combustibilului în vigoare;
- c) **cheltuielile cu amortizarea se iau în calcul**, respectându-se reglementările legale în vigoare;

Calcularea taxelor locale pentru salubritate și tarifelor pentru serviciul public de MDS

- d) **cheltuielile cu materiile prime și materialele consumabile și cu piesele de schimb** se stabilesc în funcție de consumurile normate și de prețul de achiziție al acestora;
- e) **cheltuielile pentru protecția mediului** se vor lua în calcul la nivelul prevăzut de legislația în vigoare;
- f) **cheltuielile cu munca** vie se fundamentează în funcție de cheltuielile cu personalul, potrivit normelor de muncă, în raport cu legislația în vigoare și corelat cu principiul eficienței economice;
- g) **cheltuielile de depozitare a deșeurilor** vor fi luate în calcul în funcție de modul de prestare a acestei activități. În situația în care prestația este efectuată de un alt operator, la tariful de precollectare, colectare și transport al deșeurilor municipale se vor adăuga cheltuielile de depozitare aferente;

Calcularea taxelor locale pentru salubritate și tarifelor pentru serviciul public de MDS

- h) cheltuielile cu reparațiile se vor lua în calcul la nivelul programat anual, potrivit planului de reparații;
- i) fondul pentru închiderea depozitului de deșeuri și urmărirea acestuia postînchidere, unde este cazul, în conformitate cu prevederile legale și potrivit aprobării autorității administrației publice locale;
- j) marja de profit.

Calcularea taxelor locale pentru salubritate și tarifelor pentru serviciul public de MDS

Art. 12. Stabilirea tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se face potrivit formulei:

$$T = \frac{C_{unit}}{1 - \text{Marja de profit}}$$

unde:

T – tariful stabilit;

C_{unit} – costul unitar.

Costul unitar este calculat conform formulei:

$$C_{unit} = \frac{CF}{Q} + CV$$

unde:

C_{unit} – costul unitar calculat;

CF – costuri fixe operaționale;

Q – cantitatea programată în unități de măsură specifice, la nivelul anului pentru care se face programare;

CV – costuri variabile conexe.

FIȘA DE FUNDAMENTARE pentru stabilirea tarifelor la activitățile specifice

Specificație	UM	Programat anual, lei	Tarif, lei/UM
1. Cheltuieli materiale, din care			
1. Combustibil și lubrifianți	MDL		
1. Energie electrică tehnologică	MDL		
1. Piese de schimb, utilaje	MDL		
1. Materii prime și materiale consumabile	MDL		
1. Echipament de lucru și protecția muncii	MDL		
1. Reparații	MDL		
1. Amortizarea utilajelor și mijloacelor de transport	MDL		
1. Cheltuieli cu protecția mediului	MDL		
1. Alte servicii executate de terți	MDL		
1. Alte cheltuieli materiale	MDL		

FIȘA DE FUNDAMENTARE pentru stabilirea tarifelor la activitățile specifice

1. Cheltuieli cu munca vie:		MDL	
1. Salarii	MDL		
1. CAS și CAM	MDL		
1. Fond șomaj	MDL		
1. Fond accidente și boli profesionale	MDL		
1. Cota de contribuții pentru concedii și indemnizații	MDL		
1. Fond garantare creanțe salariale	MDL		
1. Alte cheltuieli cu munca vie	MDL		
1. Taxe licențe	MDL		
1. Cheltuieli cu închirierea utilajelor	MDL		
1. Cheltuieli cu depunerea în rampă	MDL		
1. Fond pentru închiderea depozitului de deșeuri și urmărirea acestuia postînchidere	MDL		
1. Alte cheltuieli	MDL		
A. Cheltuieli de exploatare	MDL		

FIȘA DE FUNDAMENTARE pentru stabilirea tarifelor la activitățile specifice serviciului de salubritate

A. Cheltuieli financiare		MDL	
I. Cheltuieli totale (A+B)	MDL		
I. Cantitate programată	Unități		
I. Costuri Fixe	MDL		
I. Costuri Variabile	MDL		
I. Costuri Variabile unitare (IV:II)	MDL/unitate		
I. Cost unitar (III:II+V)	MDL		
I. Marja de profit	%		
I. Tarif, exclusiv TVA (VI: (1-VII))	MDL		
I. TVA	%		
I. Tarif, inclusiv TVA (VIII+IX)	MDL		

- Calcularea, stabilirea taxelor pentru salubritate și a tarifelor de MDS se vor efectua în baza unei Metodologii agreeate și aprobate de către toți actorii implicați în procesul de prestare a serviciului public de MDS(APL nivel 1, APL nivel 2, Prestatorul de Servicii);
- Aprobarea taxelor pentru salubritate și a tarifelor pentru activitățile de MDS se vor face de către autoritatea administrației publice locale implicate, cu condiția asigurării autonomiei financiare, a rentabilității și eficienței economice a operatorului prestator de servicii de salubritate;
- Autoritățile administrației publice locale au competența exclusivă în aprobarea taxelor pentru salubritate și tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților.

Riscuri și concluzii:

- Aprobarea taxelor locale pentru salubritate și a tarifului de MDS de către APL, fără a ține cont de cheltuielile de bază suportate de Prestatorul de Servicii care necesită a fi incluse, va duce la:
 - în cazul aplicării taxei locale pentru salubritate, APL va achita diferența din contul mijloacelor financiare ale bugetului local;
 - în cazul aplicării tarifului de MDS, Prestatorul de Servicii va presta serviciu într-o manieră iresponsabilă ceea ce va afecta calitatea serviciului sau APL va achita o diferență din contul mijloacelor financiare ale bugetului local;
- APL-urile vor aproba taxele locale pentru salubritate care sunt obligatorii conform cadrului legal al RM, dar acestea real nu vor fi colectate în timp util;
- În cazul taxei, apare relație contractuală între operator și APL, astfel se aplică TVA (art.103, (16) - normă interpretată greșit de Inspectoratul Fiscal)

Riscuri și concluzii:

- APL-urile vor aproba tarife pentru serviciul de MDS prestat în localitate, în cazul când unii locuitori vor refuza întocmirea contractelor de prestare a serviciului de MDS, APL-urile pentru aceste categorii vor aproba diferențiat taxa locală pentru salubritate care este obligatorie în conformitate cu prevederile Codului Fiscal.
- Soluțiile de management integrat au o sferă de cuprindere mult mai largă și trebuie luate în considerare pentru a se face o evaluare corectă și realistă a costurilor;

Întrebări, sugestii ?

As a federal enterprise, GIZ supports the German Government in achieving its objectives in the field of international cooperation for sustainable development.

Published by

Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Registered offices, Bonn and Eschborn, Germany

‘Modernization of Local Public Services in the Republic of Moldova’
Project
Chişinău, 66 Bernardazzi st.

T + 373 22 22-83-19

F + 373 22 00-02-38

I www.giz.de, www.serviciilocale.md

Vă mulțumim pentru atenție

Proiect co-finanțat de

Sweden
Sverige

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru
Dezvoltare și Cooperare

In cooperare cu

MINISTERUL
AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI MEDIULUI